

Preken

Uitgave van de Verrijzeniskerk - de Schalm

Handelingen 6, 1-7

06-05-2012 Verrijzeniskerk

Ds Vissinga

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Er zijn mensen die zeggen dat je succes zult hebben in het leven als je maar goed je best doet.

Als je de handen uit de mouwen steekt, als je hard werkt, als je op de goede momenten de juiste beslissingen neemt, dan zal het je goed gaan. In Amerika smullen ze van de verhalen over krantenjongens die miljonair werden.

En als je niet goed je best doet, als je er met de pet naar gooit, als je liever de hele dag spelletjes doet op je computer of in de weer bent met je vrienden op Facebook, MSN-t en Twittert, of maar wat rondhangt, tja, kijk dan niet raar op als het niet zo goed met je gaat.

En als je niet kunt werken, omdat je moet leven met beperkingen, of omdat je ziek geworden bent, of omdat er gewoon geen werk voor je is, tja, dan heb je pech gehad.

Sommige mensen zijn er gauw mee klaar. Succes en geluk kun je afdwingen. Of tenminste een handje helpen. Als je maar wilt.

Ik vind dit een heel onbarmhartige manier van denken.

Wie zich door de God van de bijbel laat inspireren zal zo niet spreken. Die heeft weet gekregen van de bijzondere aandacht en zorg van de God van Israël voor wie het niet gered hebben of redden, voor wie buiten de boot zijn gevallen.

In de bijbel worden ze bij name genoemd: armen, vreemdelingen, weduwen en wezen.

En nergens wordt dan gezegd: pech gehad. Of: had je maar beter moeten opletten of beter je best doen. Iedereen snapt dat dat absurd zou zijn.

Armoede kan je zomaar overkomen. Je baan valt weg, maar je verplichtingen blijven. Je huwelijk loopt stuk en je komt er alleen voor te staan. Je moet schulden maken, want je kinderen moeten toch te eten krijgen. En je maakt nieuwe schulden om de oude af te lossen. Je bent in een vicieuze cirkel terechtgekomen.

En wie goed luistert naar vreemdelingen kan vreselijke verhalen horen. Over onvrijheid, onderdrukking en geweld. Over alles achterlaten en elders een veilig heenkomen zoeken. Over het verlangen naar een beetje toekomst voor zichzelf en voor zijn kinderen.

En wie in de tijd van de bijbel weduwe werd of wees, die kwam er helemaal alleen voor te staan. Geen sociale voorzieningen waar je een beroep op kon doen. Grote kans dat je verviel tot armoede.

De eerste vraag in de bijbel is nooit die naar de oorzaak van de ellende. De eerste vraag is wat die mens in nood nodig heeft.

Zowel in het oude als in het nieuwe testament wordt het volk van God op het hart gebonden om te zien naar armen, vreemdelingen, weduwen en wezen. Zij hebben recht op bijzondere zorg en aandacht. God gaat daarin voorop. Het wordt vervolgens de koning toe gebeden en de profeten prenten het voortdurend in: omzien naar hen die het moeilijk hebben, niet redden en kopje onder dreigen te gaan.

Nogmaals, de vraag naar de oorzaak van de ellende of naar de schuld daaraan staat niet voorop.

Het is toch veelbetekenend dat in de gelijkenis van de verloren zoon de jongste zoon, als hij thuis komt bij zijn vader, niet eens de kans krijgt om zijn zorgvuldig voorbereide zinnen uit te spreken, maar dat zijn vader hem in de rede valt, hem in zijn armen sluit en snel zijn knechten opdracht geeft om voor hem het gemeste kalf te slachten en hem het mooiste gewaad aan te trekken.

In de jonge, groeiende kerk van het begin ontstaat een probleem.

Er ontstaat ontevredenheid omdat een groep in de gemeente achtergesteld dreigt te raken. Griekstalige leden verwijten de Aramees sprekende leden van de gemeente dat hun weduwen bij de dagelijkse ondersteuning worden achtergesteld. De jonge kerk bestaat uit diverse etnische groepen en het lijkt hier een beetje op 'eigen volk eerst', dat we zo goed kennen uit de mond van Nederlanders die ons land vooral willen vrijwaren van buitenlanders en buitenlandse invloeden.

Als de apostelen met dit probleem worden geconfronteerd leggen ze het aan de hele gemeente voor. Er zijn twee zaken in het geding. In de eerste plaats is het een 'must' dat wie dat nodig heeft ondersteuning moet krijgen. Geen discussie over. Het kan in de gemeente niet zo zijn, dat sommige leden gebrek lijden en anderen meer dan genoeg hebben. In de gemeente staan we in voor elkaar. Ondersteund worden is geen gunst, maar een recht en een plicht van de gemeenschap. Dat is het eerste.

Het tweede is, dat de apostelen zelf dat niet ook nog erbij kunnen doen. Zij hebben hun handen vol aan hun primaire taken, de verkondiging van Gods woord en het gebed.

Daarom stellen ze voor om zeven wijze mannen te kiezen aan wie de taak van de ondersteuning kan worden opgedragen. En zo geschiedt. We hebben hun namen gehoord. Ze worden officieel geïnstalleerd met gebed en handoplegging.

Hier ligt de oorsprong van het ambt van diaken. Hoe die ontwikkeling precies gegaan is, dat is niet helemaal meer te achterhalen. Maar op een zeker moment zijn er ouderlingen, die zich vooral bezighouden met de verkondiging van Gods woord en diakenen, die zich richten op wie geen helper hebben. De wortels van het ambt van diaken liggen hier, bij de dagelijkse ondersteuning van de weduwen, bij de tafeldienst.

En daarom behoort het gereed maken van de avondmaalstafel tot één van de basistaken van de diakenen. De tafel staat symbool voor het samen delen en voor de bijzondere zorg en aandacht voor wie het niet redden. Daarmee verwijzen diakenen direct naar Gods bijzondere zorg en aandacht en naar het dienen van Jezus. Ze stellen de armen en de vreemdelingen, de weduwen en de wezen present in het midden van de gemeente.

Het is niet moeilijk om wat in de lezing aan de orde komt door te trekken naar vandaag. Ook al leven we twintig eeuwen later, er zijn nog steeds veel mensen, die ondersteuning nodig hebben. De taak van diakenen is niet beperkt tot de eigen leden van de gemeente, maar richt zich ook op wie daarbuiten hulp nodig heeft. Denk aan het werelddiaconaat. En aan de Voedselbanken in onze steden. En het behoort ook tot de taak van diakenen om de vinger aan de pols te houden bij alle veranderingen in de sociale wetgeving.

Zeven wijze mannen – daar is het mee begonnen. Het werden er al gauw meer dan zeven. En gelukkig kwamen er ook vrouwen bij.

Diakenen, diaconale predikanten en diaconale medewerkers, en ontelbaar veel gemeenteleden die vaak zonder dat ze het zelf zo benoemen, diaconale taken verrichten.

Verkondiging, gebed, diaconaat en pastoraat – dat zijn de kerntaken van iedere gemeente.

Zo was het in het jaar nul, en zo is het nog steeds in 2012.

Een levende gemeente van onze Heer Jezus Christus.

Amen